

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 28. oktobra 2024. godine
Ref. br: RK 2568/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI211/22

Podnosilac

Ismajl Ipshi, Bashkim Ipshi, Gjevdet Ipshi, Bekim Ipshi i Besim Ipshi

Ocena ustavnosti presude Rev. br. 233/2022
od 18. jula 2022. godine Vrhovnog suda Kosova

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Bajram Ljatifi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev su podneli Ismajl Ipshi, Bashkim Ipshi, Gjevdet Ipshi, Bekim Ipshi i Besim Ipshi, sa prebivalištem u opštini Lipljan (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Shpëtim Sadiku, advokat u opštini Lipljan.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost presude [Rev. br. 233/2022] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 18. jula 2022. godine u vezi sa presudom [CA. br. 5255/2020] Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 29. marta 2022. godine i presudom [C. br. 162/2004] Osnovnog suda u Prištini – ogranak u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 16. oktobra 2020. godine.
3. Dana 26. avgusta 2022. godine, podnosioci zahteva su primili osporenu presudu.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom su, prema navodima podnosioca zahteva, povredena njihova prava zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu petnaest (15) dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 23. decembra 2022. godine, podnosioci zahteva su putem pošte uputili zahtev, koji je Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primio 28. decembra 2022. godine.
8. Dana 30. decembra 2022. godine, predsednica Suda je odlukama [br. GJR. KI211/22] imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Radomir Laban i Nexhmi Rexhepi (članovi).
9. Dana 24. januara 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i poslao mu njegovu kopiju.
10. Dana 16. maja 2023. godine, Sud je obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i tražio dostavljanje povratnice, koja dokazuje kada su podnosioci zahteva primili presudu Vrhovnog suda.
11. Dana 9. juna 2023. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu traženu povratnicu, koja dokazuje da je osporenu presudu Vrhovnog suda podnosilac zahteva primio 26. avgusta 2022. godine.

12. Dana 16. oktobra 2023. godine, Sud je tražio od zastupnika podnosioca zahteva da u roku od sedam (7) dana dostavi punomoćje za zastupanje pred Sudom.
13. Dana 23. oktobra 2023. godine, zastupnik podnosioca zahteva je dostavio traženo punomoćje za zastupanje.
14. Dana 1. decembra 2023. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda kompletan spis predmeta.
15. Dana 8. decembra 2023. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu traženi spis predmeta.
16. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo i time započeo svoj mandat u Sudu.
17. Dana 17. jula 2024. godine, Sud je razmotrio izveštaj sudije izvestioca i odlučio da se razmatranje slučaja odloži za neku od narednih sednica, sa zahtevom da se isti dopuni dodatnim pojašnjenjima.
18. Dana 1. oktobra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

19. Na osnovu spisa predmeta, proizilazi da su podnosioci zahteva potomci Selatina Ipshija, odnosno njegovi sinovi, koji je bio parnična stranka u svojstvu tužioca u postupcima koji su vođeni pred redovnim sudovima i koji je tokom vođenja postupka pred Vrhovnim sudom, dana 27. juna 2022. godine, preminuo (u daljem tekstu: tužilac S.I.).
20. Pokojni, tužilac S.I., bio je zaposlen kao vozač u preduzeću "Lipljan-Prevoz", sa sedištem u Lipljanu, koje je transformisano u "Kosovatrans Lipjan" (u daljem tekstu: poslodavac).
21. Dana 3. avgusta 1991. godine, poslodavac je odlukom [032-312-39] prekinuo radni odnos određenom broju radnika, uključujući i pokojnog S.I.
22. Neutvrđenog datuma, S.I. je protiv gore navedene odluke podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Lipljanu (u daljem tekstu: Opštinski sud), kojim je tražio (i) poništenje odluke o prestanku radnog odnosa i (ii) njegovo vraćanje na radno mesto.
23. Dana 24. aprila 1997. godine, Opštinski sud je presudom [P. br. 19/97] odlučio: (i) da poništi odluku poslodavca o prestanku radnog odnosa i (ii) da vrati S.I. na rad i (iii) obavezao poslodavca da mu isplati troškove parničnog postupka.
24. Neutvrđenog datuma, poslodavac je protiv gore navedene presude Opštinskog suda izjavio žalbu Okružnom sudu u Prištini (u daljem tekstu: Okružni sud).
25. Dana 26. avgusta 1997. godine, Okružni sud u Prištini je presudom [Gz. br. 665/97] odbio, kao neosnovanu, žalbu poslodavca i potvrdio presudu Opštinskog suda.
26. Kao rezultat gore navedenih sudskih odluka, tužilac S.I. je, dana 28. septembra 1997. godine, podneo Opštinskom sudu tužbu za naknadu zarada, počev od 3. avgusta 1991. godine pa do njegovog vraćanja na radno mesto.

27. Dana 13. maja 1998. godine, Opštinski sud je presudom [C. br. 441/97] usvojio tužbeni zahtev S.I. i odlučio da obaveže poslodavca da mu isplati ukupan iznos od 79.429,98 dinara, na ime naknade zarada.
28. Neutvrđenog datuma, poslodavac je protiv presude Opštinskog suda od 13. maja 1998. godine, izjavio žalbu Okružnom sudu.
29. Dana 9. septembra 1998. godine, Okružni sud je presudom [Ac. br. 610/98] ukinuo presudu [C. br. 441/97] Opštinskog suda i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje, sa obrazloženjem da nije razjašnjena činjenica da li je S.I., tokom perioda u kom je bio udaljen sa posla bio zaposlen na nekom drugom mestu, čime bi se umanjila pričinjena šteta.
30. Dana 4. juna 2004. godine, tužilac S.I. je podneo predlog Opštinskom sudu za nastavak postupka obustavljenog zbog ratnih okolnosti, a koji se odnosio na presudu [Ac. br. 610/98] Okružnog suda od 9. septembra 1998. godine, kojom je odlučeno da se predmet vrati na ponovno suđenje.
31. Dana 1. jula 2005. godine, Opštinski sud je presudom [C. br. 162/2004] odlučio (i) da usvoji tužbeni zahtev u odnosu na naknadu zarada i kao rezultat toga (ii) obavezao poslodavca da tužiocu S.I. nadoknadi iznos od 16.968,00 evra za period od 3. avgusta 1991. do decembra 1999. godine.
32. Dana 29. novembra 2005. godine, S.I. je podneo Opštinskom sudu predlog za izvršenje presude Opštinskog suda od 1. jula 2005. godine.
33. Dana 12. aprila 2010. godine, Opštinski sud je rešenjem [E. br. 1063/2009] odlučio o izvršenju gore navedene presude Opštinskog suda od 1. jula 2005. godine. Iz spisa predmeta proizilazi da S.I. nije primio novčanu naknadu iz razloga što bivši poslodavac nije imao finansijskih sredstava za naknadu.
34. Dana 30. jula 2012. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) i opština Lipljan su dopisom [br. 1-344-884], pozivajući se na Zakon br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima, izvršile primopredaju preduzeća "Kosovatrans Lipjan", pod upravu opštine Lipljan, navodeći, između ostalog, da se preduzeće "Kosovatrans Lipjan" u Lipljanu, predaje opštini Lipljan sa dotadašnjom imovinom i obavezama i da KAP neće snositi nikakvu odgovornost za bilo kakav teret ili obavezu nastalu u toku primopredaje preduzeća i njegove imovine.
35. Neutvrđenog datuma, KAP je izjavio žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: PKVS), kojom je tražio poništenje presude [C. br. 74/2005] od 1. jula 2005. godine i presude [C. br. 282/2005] Opštinskog suda od 2. decembra 2005. godine.
36. Dana 4. aprila 2013. godine, Specijalizovano veće PKVS-a je rešenjem [SCA-10-0037] odlučilo: (i) da usvoji žalbu KAP-a i poništi presude [C. br. 74/2005] od 1. jula 2005. godine i [C. br. 282/2005] Opštinskog suda od 2. decembra 2005. godine; (ii) da vrati predmet Osnovnom sudu na ponovno suđenje; i (iii) da proglasi ništavim rešenje [E. br. 1063/2009] Opštinskog suda od 12. aprila 2010. godine.
37. PKVS je obrazložio: "Opštinski sud u Lipljanu je postupao bez nadležnosti, što predstavlja bitnu povredu zakona, na koju sud treba da pazi *ex officio*. Predmet o kome je reč obuhvata preduzeće koje je pod nadležnošću Posebne komore na osnovu člana 4. Uredbe UNMIK-a 2002/13 [o osnivanju Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju] u vreme kada su

presude donete (tokom 2005. godine). Predmet nije prosleđen od strane Posebne komore Opštinskom sudu u Lipljanu, i konačno Opštinski sud u Lipljanu nije imao nadležnost nad predmetom. Shodno tome, u skladu sa članom 4.5.1 Zakona o Posebnoj komori (br. 04/L-034) presude koje je doneo Opštinski sud u Lipljanu su nevažeće i neizvršive [...]”.

38. Dana 11. februara 2014. godine, KAP je primio dopis od stranke H. S., službenika u opštini Lipljan, koji je tražio pojašnjenje i tumačenje sporazuma zaključenog sa opštinom Lipljan u vezi sa preduzećem “Kosovatrans Lipjan”.
39. Dana 28. februara 2014. godine, KAP je informisao stranku H. S., da su “na osnovu Zakona br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087, dana 30. jula 2012. godine, predstavnici Kosovske agencije za privatizaciju i predstavnici opštine Lipljan, potpisali sporazum o primopredaji preduzeća Kosovatrans sa sedištem u Lipljanu. Shodno tome, na osnovu predmetnog sporazuma, preduzeće Kosovatrans sa sedištem u Lipljanu, prelazi pod administraciju/upravu opštine Lipljan”.

(i) Predlog za ponavljanje parničnog postupka

40. Dana 19. februara 2015. godine, opština Lipljan je u svojstvu tužene podnela Osnovnom sudu predlog za ponavljanje parničnog postupka, kojim je tražila da se poništi presuda [C. br. 162/2004] Opštinskog suda od 1. jula 2005. godine, sa obrazloženjem da je poslednje pomenuti odlučio u ovoj parničnoj stvari u nedostatku nadležnosti “jer je Kosovatrans u to vreme bilo preduzeće pod upravom KPA, kasnije KAP, zatim, prema Uredbi UNMIK-a 2002/12 i to članovima 2. i 5. te Uredbe, tuženu nije zastupala Kosovska agencija za privatizaciju kao upravnik tuženog”.
41. Kao rezultat ovog predloga, S.I. je u svojstvu tužioca u postupku, na ročištu Osnovnog suda osporio predlog za ponavljanje postupka, navodeći da je isti podnet van zakonskog roka.
42. Dana 16. novembra 2015. godine, Osnovni sud je rešenjem [C. br. 162/2004] (i) dozvolio ponavljanje postupka u ovom parničnom predmetu i (ii) poništio presudu [C. br. 162/2004] Opštinskog suda od 1. jula 2005. godine, te vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Osnovni sud je obrazložio “tuženi je javno preduzeće koje je u parničnom postupku pred Opštinskim sudom u Lipljanu, u parničnom predmetu C. br. 162./2004, zastupao [H.S.], tužba je podneta sudu dana 04.06.2004. godine, u vreme kada je Uredba UNMIK-a 2002/12 [o osnivanju Kosovske povereničke agencije] bila na snazi, KPA nije obavešten o ovom postupku koji se vodio u ovom sudu, niti je pozvan da zastupa tuženog i u nedostatku nadležnosti da u ovom predmetu sudi Opštinski sud u Lipljanu, čime su učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 354. st. 2 tačka 4, tačka 7. i 10. ZPP-a, a na osnovu člana 421.2 i 3 u vezi sa članom 423.3 ZPP-a, uskraćujući mu mogućnost da KPA zastupa tuženu stranu i da bude tužena strana u postupku i zbog nedostatka nadležnosti za odlučivanje u ovom parničnom predmetu u vreme kada je doneta presuda prvostepenog suda, sud je, zbog takvih učinjenih povreda, usvojio predlog za ponavljanje parničnog postupka i poništio odluku prvostepenog suda”.
43. Neutvrđenog datuma, S.I. je protiv gore navedenog rešenja Osnovnog suda o dozvoljavanju ponavljanja postupka, izjavio žalbu Apelacionom sudu.
44. Dana 31. jula 2019. godine, Apelacioni sud je rešenjem [Ac. br. 526/16] odbacio, kao nedozvoljenu, žalbu S.I. sa obrazloženjem da prema stavu 4. člana 427. Zakona o parničnom postupku (Službeni list SFRJ od 14. januara 1977. godine), protiv ove odluke nije dozvoljena žalba.

(ii) *Postupak ponovljenog suđenja nakon dozvoljavanja ponavljanja parničnog postupka*

45. Dana 16. oktobra 2020. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 162/2004] (i) usvojio tužbeni zahtev S.I. kao osnovan; (ii) obavezao opštinu Lipljan da mu isplati iznos od 12.306,00 evra na ime naknade materijalne štete zbog nezakonitog otpuštanja sa posla, za period od 1. avgusta 1991. do 1. novembra 1997. godine.
46. Osnovni sud je obrazložio da je, “[...] nesumnjivo utvrđeno da je tužilac zbog nezakonitog prestanka radnog odnosa od strane "Lipjan Prevoz", kojim sada upravlja tužena [Opština Lipljan], počev od 03.08.1991. do 06.10.1997. godine, pretrpeo materijalnu štetu usled neostvarivanja zarada i regresa za godišnji odmor, koje bi ostvario da mu radni odnos nije prestao na nezakonit način na osnovu odredbi člana 154. ZOO-a (Službeni list SFRJ br. 29 od 26.05.1978. godine) [...] na osnovu dopisa Kosovske agencije za privatizaciju br. 8844 od 30.07.2012. godine, pod nazivom primopredaja preduzeća "Kosovatrans Lipjan" SO Lipljan, koji se nalazi u spisima predmeta, iz koga proizilazi da na osnovu Zakona br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087, preduzeće "Kosovatrans" u Lipljanu, kao sledbenik "Lipjan Prevoz" prelazi pod administriranje, upravljanje Skupštine opštine Lipljan, sud navodima tužene nije mogao da pokloni poverenje zbog toga što je tužena preuzela pod upravu "Kosovatrans" u Lipljanu, i po ovom osnovu je odgovorna i za naknadu štete koja je nezakonitim odlukama pričinjena tužiocu”.
47. Dana 2. novembra 2020. godine, Opština Lipljan je izjavila žalbu Apelacionom sudu protiv presude [C. br. 162/2004] od 16. oktobra 2020. godine, zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, navodeći da je tužbeni zahtev S.I. zastareo i da je izreka presude protivrečna obrazloženju.
48. Dana 9. novembra 2020. godine, S.I. je na žalbu Opštine Lipljan dostavio odgovor na žalbu, kojim je tražio odbijanje žalbe od strane Apelacionog suda.
49. Dana 29. marta 2022. godine, Apelacioni sud je presudom [CA. br. 5255/2020] odlučio: (i) da preinači presudu [C. br. 162/2004] Osnovnog suda od 16. oktobra 2020. godine; i (ii) da odbije, kao neosnovan, tužbeni zahtev za materijalnu naknadu.
50. Apelacioni sud je obrazložio da Opština Lipljan nije odgovorna za prouzrokovanje štete i da istoj nedostaje “stvarna pasivna legitimacija” u ovom parničnom predmetu zbog toga što je, prema njenim navodima, “nezakoniti otkaz radnog odnosa [oca podnosilaca zahteva] izvršio “Lipljan Prevoz” u periodu od 1991-1999. godine, koji sada ne postoji”.
51. Apelacioni sud je naglasio da: (i) “Pravni stav prvostepenog suda koji je izložen u ožalbenoj presudi, veće ne može da oceni kao pravilno i zasnovano na zakonu, jer u konkretnom slučaju nije dokazana odlučna relevantna činjenica da je tužiocu [ocu podnosilaca zahteva] tužena Opština Lipljan, nezakonitim postupanjem, prouzrokovala štetu koja se potražuje u tužbi, na ime izgubljene dobiti”; zbog toga što je (ii) “tužena”, odnosno Opština Lipljan osnovana Uredbom UNMIK-a br. 2000/45 o samoupravi opština na Kosovu i nije preuzela nijednu obavezu za eventualne štete nastale za vreme prinudne uprave Srbije tokom 90-ih godina. Apelacioni sud je utvrdio da opština Lipljan ni po kom pravnom osnovu nije dužna da snosi odgovornost za naknadu štete “licima kojima su štetu naneli pravni subjekti tokom prinudne uprave Srbije na Kosovu”.
52. Dana 29. aprila 2022. godine, tužilac S.I. je protiv gore navedene presude Apelacionog suda podneo reviziju u kojoj je naveo povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.

53. Dana 27. juna 2022. godine, otac podnosioca zahteva je preminuo.
54. Dana 18. jula 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 233/2022] odbio, kao neosnovanu, reviziju S.I., podnetu protiv presude Apelacionog suda od 29. marta 2022. godine.
55. Vrhovni sud je na početku prihvatio pravni stav Apelacionog suda i utvrdio da ova presuda nije zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka. U nastavku, Vrhovni sud je obrazložio da je: “[...] tužena [Opština Lipljan] osnovana Uredbom UNMIK-a br. 2000/45 i da nije preuzela nikakvu odgovornost za eventualnu štetu pričinjenu tokom navedenog perioda jer nije bila ni osnivač ni upravnik bivšeg preduzeća “Lipljan Prevoz”. Prema Vrhovnom sudu: “[...] nijednim pismenim dokazom nije utvrđeno da je AD “Lipljan Prevoz” transformisan u novo preduzeće u vidu likvidacije [...]”.
56. Vrhovni sud je utvrdio da kod takvog činjeničnog stanja materijalno pravo nije pravilno primenjeno od strane Osnovnog suda. U nastavku ovog utvrđenja, Vrhovni sud je ocenio: “[...] da je po preuzimanju imovine i obaveza, opština odgovorna za obaveze nastale za vreme upravljanja i pre prestanka upravljanja od strane Kosovske agencije za privatizaciju koja je nezavisan javni organ koji svoje funkcije i odgovornosti obavlja na potpuno autonoman način. Agencija ima punu pravnu sposobnost, posebno za zaključivanje ugovora, primanje, čuvanje ili prodaju imovine, kao i sva podrazumevajuća ovlašćenja za potpuno ispunjavanje dužnosti i ovlašćenja koja su joj dodeljena ovim zakonom, kao i da tuži i bude tužena u svoje ime”; i (ii) da zahtev tužioca S.I. za naknadu zarada nije obaveza koju je preuzela opština Prizren “jer se radi o periodu u kojem njime nije upravljala ni Agencija [Kosovska agencija za privatizaciju] niti tužena, Opština Lipljan. Shodno tome, Agencije nije mogla da prenese na opštinu Lipljan obaveze koje nije imala po gore navedenom zakonskom okviru”.

Navodi podnosioca zahteva

57. Podnosioci zahteva, potomci pokojnog S.I. tvrde da je presuda [Rev. br. 233/2022] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine, doneta uz povredu njihovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
58. Podnosioci zahteva tvrde da presuda [Rev. br. 233/2022] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine, nije ispunila kriterijume za “pravično suđenje” u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, zbog nedostatka obrazloženja sudske odluke i proizvoljnog odlučivanja od strane redovnih sudova, koji su rezultirali konačnim odbijanjem zahteva njihovog oca S.I. za naknadu finansijske obaveze na ime materijalne štete i izgubljene dobiti usled nezakonitog otkaza radnog odnosa od strane preduzeća “Lipljan Prevoz”, koje je kasnije prešlo u vlasništvo opštine Lipljan.
59. Podnosioci zahteva navode da usled nezakonitog raskida radnog odnosa njihovog oca S. I., od 3. avgusta 1991. do 6. oktobra 1997. godine, opština Lipljan, “kao sledbenica “Lipljan Prevoz”, odnosno njegovog sledbenika, preduzeća “Kosovatrans Lipjan”” treba na ime naknade pričinjene štete usled neostvarivanja ličnih dohodaka i regresa za godišnje odmoro, za period od 3. avgusta 1991. do 6. oktobra 1997. godine, treba da im isplati iznos u visini od 12.306,00 evra.
60. Podnosioci zahteva tvrde da je presudom [CA. br. 5255/2020] Apelacionog suda od 29. marta 2022. godine, njihov “predak Selatin Ipshi doživotno lišen jednakosti pred zakonom kako bi tražio sudsku zaštitu u vezi sa zahtevom za naknadu materijalne štete. Taj sud zauzima pravno stanovište i dolazi do zaključka da njihov predak,

Selatin Ipshi, tuženoj opštini Lipljan, nijednom nezakonitom radnjom nije naneo nikakvu štetu. Takođe, taj sud navodi da tuženoj opštini Lipljan nedostaje stvarna – pasivna legitimacije u ovom sporu”.

61. U vezi sa gore navedenom odlukom, podnosioci zahteva naglašavaju sledeće: *“Povrh svega, taj sud ide još dalje, povlačeći paralele u odnosu na pravni i institucionalni subjektivitet opštine Lipljan, deleći ovu opštinu na dva perioda, onaj pre i posle rata, kada konstatuje da je opština Lipljan osnovana Uredbom UNMIK-a br.2000/45. I da po toj uredbi, opština Lipljan nije preuzela nijednu obavezu za štete koje su tokom 90-ih godina prouzrokovali državni organi ili javna preduzeća za vreme prinudne uprave Srbije”.*
62. U tom kontekstu, podnosioci zahteva naglašavaju: *“Ova pravna stanovišta brani i legitimise Vrhovni sud Kosova svojom presudom. Povreda člana 24, Jednakost pred zakonom, pravnim stanovištima dveju sudskih instanci, Apelacioni sud i Vrhovni sud Kosova nisu pružili jednaku pravnu zaštitu pred zakonom, odlučivši na diskriminatoran način u konkretnom slučaju jer bez ikakvog pravnog osnova, na proizvoljan način, utvrđuje nedostatak legitimiteta stranke u postupku, opštine Lipljan, koju smatraju opštinom koja je osnovana Uredbom UNMIK-a br. 2000/45, kao da ova opština nije postojala pre 2000. godine, i utvrđuju da štetu za koju je tužilac tražio naknadu nije prouzrokovala opština Lipljan”.*
63. Podnosioci zahteva u svojim navodima ističu: *“Predak Selatin Ipshi ni u jednoj fazi postupka nije tražio naknadu materijalne štete od opštine Lipljan, sa obrazloženjem da je ova opština prouzrokovala tu štetu. Nadalje, predak Selatin Ipshi nije tražio od suda da obaveže opštinu Lipljan da mu nadoknađi štetu iz razloga što je ta opština preuzela, ili da je sledbenica državnih organa ili javnih preduzeća na Kosovu pre juna 1999. godine, za štetu koju su prouzrokovali u periodu od 1990. godine do juna 1999. godine. Predak Selatin Ipshi je uveo u postupak kao stranku opštinu Lipljan i tražio naknadu štete zbog toga što mu je tu štetu prouzrokovalo njegovo bivše preduzeće SP KosovoTrans, koje preduzeće je dana 13.06.2002. godine, nakon osnivanja Kosovske povereničke agencije prešlo pod upravu te institucije. Takođe, po Zakonu br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima, shodno članu 23, dotično preduzeće prešlo u vlasništvo opštine Lipljan kao jedinog akcionara”.*
64. U nastavku, podnosioci zahteva tvrde: *“[...] preduzeće koje je nanelo štetu pretku tužioca postoji i dan danas, ima svoju imovinu i nikada ni po jednom zakonskom osnovu nije ugašeno kao preduzeće, nije podvrgnuto bilo kakvom postupku likvidacije ili stečaja, već mu je samo promenjen naziv, a sada i vlasnik (trenutno je to opština Lipljan), ali ne i delokrug rada; i drugo, predak Selatin Ipshi je stalno i bez prekida sledio sudsku zaštitu, ali je zbog ratnih okolnosti, sudski proces bio prekinut na neko vreme, da bi se nastavio po dolasku Međunarodne misije na Kosovo (koji je poznat kao posleratni period). Ako se osvrnemo na hronologiju ovog slučaja i uporedimo sudsku zaštitu koju je predak Selatin Ipshi imao u vreme 90-ih godina sa sudskom zaštitu sada u presudi koja se pobija ovim zahtevom, mogu reći da nažalost, čak ni minimalno, pretku Selatinu Ipshiju nije pružena sudska zaštita odlukama dve najviše sudske instance redovnih sudova, izuzimajući ovde prvostepeni sud”.*
65. Podnosioci zahteva dalje ističu: *“Dakle, ova pravna logika dve instance sudova u vezi sa pozivanjima koje vrši, član 24. [Jednakost pred zakonom] i član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo, deli na dva perioda, onaj pre 1999. i posle 1999. godine. Smatrajući da određeno pravo ili sudska zaštita koja je bila u postupku tokom 90-ih godina i koja nije okončana do juna 1999. godine, ostaje pravo koje je prekršeno od strane tadašnjeg srpskog sistema i to pravo je sada ugašeno i ne može se potraživati posle 1999. godine. I prava koja te dve sudske instance daju, sudska zaštita posle 1999. godine, kao period posle rata”.*

66. Podnosioci zahteva takođe navode: "Opština Lipljan, na osnovu Zakona br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima, člana 23, dotično preduzeće je po prelasku u vlasništvo opštine Lipljan, kao jedinog akcionara, trebalo da se transformiše kao LJP "Autobuska stanica" AD Lipljan, isto kao što su postupile opština Priština sa LJP "Autobuska stanica" AD Priština, opština Đakovica sa LJP "Autobuska stanica" AD Đakovica, opština Podujevo sa LJP "Autobuska stanica" AD Podujevo, opština Suva Reka sa LJP "Autobuska stanica" AD Suva Reka, i druge opštine koje su preduzeće KosovoTrans, transformisale u lokalna javna preduzeća" [...] Sudovi dve sudske instance, uopšte ne cene činjenicu da je opština Lipljan svojim dopisom pod oznakom C. br. 162/2004 od 19/02/2015 pod nazivom Predlog za ponavljanje parničnog postupka stupila i prihvatila da bude stranka u postupku, upravo u parničnom predmetu pretka Selatina Ipshija, u kom predmetu isti traži naknadu štete. I upravo se opština Lipljan poziva na Zakon br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima, sa posebnim naglaskom na član 23. tog zakona".
67. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede članova 24. i 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP; (iii) da proglasi ništavom presudu [Rev. br. 233/2022] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine i vrati istu na ponovno suđenje u skladu sa odlukom Suda.

RELEVANTNE USTAVNE I ZAKONSKE ODREDBE

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda".

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

"1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde".

[...]

ZAKON O PARNIČNOM POSTUPKU (Službeni list SFRJ od 14. januara 1977. godine)

Član 354.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka postoji ako sud u toku postupka nije primenio ili je nepravilno primenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka uvek postoji:

[...]

4) ako je sud odlučio o tužbenom zahtevu za koji je stvarno nadležan viši redovni sud iste vrste, redovni sud druge vrste, odnosno samoupravni sud (član 16) ili ako je povodom prigovora stranaka u odluci koja je uneta u presudu nepravilno odlučio da je mesno nadležan, a stranka se zbog toga žalila;

[...]

(7) ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem, posebno propuštanjem dostavljanja, nije data mogućnost da raspravlja pred sudom;

[...]

10) ako je u postupku kao tužilac ili tuženi učestvovalo lice koje ne može biti stranka u postupku, ili ako stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašćeno lice, ili ako parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili ako zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlašćenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku, ukoliko vođenje parnice, odnosno vršenje pojedinih radnji u postupku nije bilo naknadno odobreno.

[...]

Član 421.

Postupak koji je odlukom suda pravosnažno završen može se po predlogu stranke ponoviti:

2) ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem, a osobito propuštanjem dostavljanja, nije bila data mogućnost da raspravlja pred sudom;

3) ako je u postupku kao tužilac ili tuženi učestvovalo lice koje ne može biti stranka u postupku, ili ako stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašćeno lice, ili ako parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili ako zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlašćenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku, ukoliko vođenje parnice, odnosno vršenje pojedinih radnji u postupku nije bilo naknadno odobreno.

[...]

Član 427.

Po održanom ročištu za raspravljanje o predlogu, predsednik veća prvostepenog suda donosi odluku o predlogu, osim ako se razlog za ponavljanje postupka odnosi isključivo na postupak pred višim sudom (član 428). U rešenju kojim se dozvoljava ponavljanje postupka izreći će se da se ukida odluka doneta u ranijem postupku. Predsednik veća odrediće glavnu raspravu tek po pravosnažnosti rešenja kojim se dozvoljava ponavljanje postupka, ali u tom rešenju može odlučiti da se odmah otpočne raspravljanje o glavnoj stvari. Na novoj glavnoj raspravi stranke mogu da iznose nove činjenice i da predlažu nove dokaze. Protiv rešenja kojim se dozvoljava ponavljanje postupka nije dozvoljena posebna žalba ako je predsednik veća odlučio da se odmah otpočne raspravljanje o glavnoj stvari. Ako je predsednik veća dozvolio ponavljanje postupka i odlučio da se odmah raspravlja o glavnoj stvari, ili ako se o predlogu za ponavljanje postupka raspravljalo zajedno sa glavnom stvari, rešenje kojim se dozvoljava ponavljanje postupka i ukida odluka doneta u ranijem postupku unosi se u odluku o glavnoj stvari.

UREDBA BR. 1999/1 O OVLAŠĆENJIMA PRIVREMENE UPRAVE NA KOSOVU

Član 6.
DRŽAVNA UPRAVA

UNMIK će upravljati pokretnom i nepokretnom imovinom, uključujući novčana sredstva, bankovne račune, i ostalu imovinu koja je registrovana na ime Savezne Republike Jugoslavije, Republike Srbije ili bilo kojeg njihovog organa koji se nalazi na teritoriji Kosova.

UREDBA BR. 2000/45 O SAMOUPRAVI OPŠTINA NA KOSOVU

Poglavlje 1
Opšte odredbe

Član 1.
Privremene institucije

1.1 Do određivanja budućeg statusa Kosova, ova Uredba, u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, uspostavlja privremene institucije za demokratsku i autonomnu samoupravu na opštinskom nivou kao korak ka postepenom prenosu administrativnih nadležnosti sa Privremene administrativne misije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK-a), koja će nadgledati i pružati podršku konsolidaciji ovih institucija.

Član 2.
Opštine na Kosovu

2.1 Osnovna teritorijalna jedinica lokalne samouprave na Kosovu je opština, koja ima svu onu vlast koja nije izričito rezervisana za Centralnu vlast.

2.4 Svaka opština ima svoj sopstveni pravni status, pravo da poseduje i upravlja imovinom, sposobnost da tuži i bude tužena pred sudovima, pravo da sklapa ugovore i pravo da zapošljava osoblje.

**UREDBA UNMIK-a BR. 2002/12 O OSNIVANJU KOSOVSKE
POVERENIČKE AGENCIJE, od 13. juna 2002. godine**

Član 2.
CILJ I SVRHA

2.1 Agencija, u skladu sa uslovima ove Uredbe, upravlja javnim i društvenim preduzećima i pripadnom imovinom u kontekstu Člana 8.1 (q) Ustavnog okvira. Što se tiče društvenih preduzeća, Agencija ima dodatna ovlašćenja utvrđena u Članu 6.2 ove Uredbe.

Član 5.
PREDUZEĆA POD UPRAVOM AGENCIJE

*5.1 Agencija je ovlašćena da upravlja javnim i društvenim preduzećima koja su registrovana ili posluju na teritoriji Kosova kao i aktivom koju takva preduzeća imaju na teritoriji Kosova.
[...]*

Član 29.
PRAVA AGENCIJE U PRAVNIM POSTUPCIMA PROTIV PREDUZEĆA

29.1 Nijedan pravni postupak protiv preduzeća ne vodi se pred sudom dok tužilac ne obezbedi dokaz da je pisano obaveštenje o nameri da se povede postupak podneto Agenciji, uz navođenje imena tužioca, naziva preduzeća ili akcionarskog društva i drugih podataka relevantnih za identifikaciju, osnove za podnošenje tužbe i naknade koja se traži.

29.2 Agencija ima pravo da potražuje bilo koje pravo preduzeća pred nadležnim sudom u ime dotičnog preduzeća.

29.3 Kad god pravni postupak u ime ili protiv preduzeća nije završen, Agencija može u svako doba da podnese obaveštenje nadležnom sudu da će ona biti pravni zastupnik dotičnog preduzeća, pri čemu će ona biti pravni zastupnik samo jednog preduzeća u postupcima u kojima učestvuje više od jednog preduzeća ili akcionarskih društava..

Član 30. PARNICE PROTIV AGENCIJE

30.1 Posebna komora ima isključivu nadležnost za sve tužbe protiv Agencije.
[...]

Ocena prihvatljivosti zahteva

68. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje precizirani Zakonom i propisani Poslovníkom.

69. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

70. Sud se takođe poziva i na član 47. [Individualni zahtevi] Zakona, kojim je propisano:

"Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ".

71. Sud se takođe poziva i na tačku (a) stava (1) pravila 34. [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovníka, kojim je utvrđeno:

(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

(a) ako je zahtev podnela ovlašćena strana.

72. Pozivajući se na gore navedene odredbe, Sud najpre mora da utvrdi da li su podnosioci zahteva ovlašćene strane za podnošenje zahteva u smislu gore navedenih odredaba Ustava, Zakona i Poslovníka.

73. U konkretnom slučaju, Sud podseća da su podnosioci zahteva potomci S.I., odnosno njegovi sinovi, a koji je bio parnična stranka u svojstvu tužioca u postupcima vođenim pred redovnim sudovima i koji je tokom vođenja postupka pred Vrhovnim sudom, dana 27. jula 2022. godine, preminuo. Sud naglašava da kako bi bio kvalifikovan kao

ovlašćena strana pred Sudom, zahtev podnosioca zahteva mora da sadrži navodne povrede "njihovih individualnih prava i sloboda", odnosno da ima status žrtve.

74. Sud podseća da pojam "žrtve", u kontekstu individualnih zahteva, označava lica koja su neposredno ili posredno pogođena navodnom povredom. Stoga pojam "žrtva" podrazumeva ne samo neposrednu žrtvu navodne povrede, već i posredne žrtve kojima bi povreda mogla da nanese štetu ili lica koja bi mogla da imaju valjan i lični interes za to da se navodna povreda zaustavi (vidi, u ovom kontekstu i između ostalog, slučaj Suda [KI56/18](#), podnosilac *Ahmet Frangu*, presuda od 22. jula 2022. godine, kao i predmet ESLJP-a [Vallianatos i drugi protiv Grčke](#), presuda od 7. novembra 2013. godine, stav 47).
75. Sud naglašava da je na osnovu prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u slučaju kada je direktna žrtva umrla pre nego što je predstavka podneta sudu, pristup ESLJP-u, generalno, bio restriktivan. Obično je odbijao da dodeli pravo bilo kojem drugom licu, osim ako je to lice bilo u mogućnosti da pokaže direktan uticaj na svoja prava ili ako je predstavka pokrenula pitanje od opšteg interesa koje se odnosi na "poštovanje ljudskih prava", a podnosilac kao naslednik imao legitiman interes da nastavi sa predmetom (vidi predmet ESLJP-a [Marie-Louise Loyen i Bruneel protiv Francuske](#), predstavka br. 55929/00, presuda od 5. jula 2005. godine, stavovi 21-31, kao i [Micallef protiv Malte, predstavka br. 17056/06](#), presuda od 15. oktobra 2009. godine, stav 36).
76. Sud primećuje da je u onim slučajevima u kojima je status žrtve dodeljen bliskim srodnicima, dozvoljavajući im da podnesu zahtev u vezi sa svojim pritužbama, odnosno u kontekstu člana 6. EKLJP, ESLJP uzeo u obzir činjenicu da li podnosioci imali materijalni interes na osnovu direktnog uticaja na njihova novčana prava (vidi, [Micallef protiv Malte](#), citiran iznad, stav 48).
77. U konkretnom slučaju, Sud podseća da su podnosioci zahteva podneli zahtev Sudu, kojim traže ocenu ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, koja je doneta povodom zahteva za reviziju koji je podneo njihov predak, S.I.. Sud podseća da je S.I. preminuo za vreme razmatranja njegove revizije pred Vrhovnim sudom i da je ujedno bio stranka u postupku pred redovnim sudovima u svojstvu tužioca. S tim u vezi, Sud podseća da je predmet tužbenog zahteva koji je razmotren pred redovnim sudovima bilo pitanje naknade zarada za period od 3. avgusta 1991. do 10. oktobra 1997. godine, u kome je S.I. bio otpušten sa posla od strane svog bivšeg poslodavca.
78. Sud podseća da podnosioci zahteva tvrde da su presudom Vrhovnog suda u vezi sa presudom Apelacionog suda, povređena ustavna prava S.I, kao rezultat odbijanja tužbenog zahteva S.I. za naknadu zarada.
79. Prema tome, na osnovu činjenice da je stranka u postupcima koji su vođeni pre donošenja osporene presude Vrhovnog suda bio S.I. u svojstvu tužioca, a takođe oslanjajući se i na svoju dosadašnju sudsku praksu koja se odnosi na naslednike pojedinaca, gde su njihovi preci bili stranke u sudskom postupku pred redovnim sudovima, Sud smatra da podnosioci zahteva, naslednici pokojnog S.I. u okolnostima konkretnog slučaja imaju pravni interes koji može direktno uticati na njihova prava, pa se shodno tome isti smatraju ovlašćenom stranom pred Sudom.
80. Nakon svog utvrđenja koje se odnosi na ovlašćenu stranu, Sud se poziva i na stav (2) pravila 74. Poslovnika, kojim je, između ostalog, utvrđeno da: "(2) Zahtev podnet po ovom pravilu, mora jasno da naglasi [...] koji je konkretan akt javnog organa koji se osporava".

81. Kada je u pitanju iscrpljivanje pravnih sredstava, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. Ustava, citirane iznad, na stav 2. člana 47. Zakona i tačku (b) stava (1) pravila 34. Poslovnika, kojima je utvrđeno:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

[...]

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Pravilo 34.
[Kriterijumi prihvatljivosti]

“1. Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva utvrđena zakonom protiv osporenog akta”.

82. Sud se poziva i na članove 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 48.
[Tačnost podneska]

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

Član 49.
[Rokovi]

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]

83. Sud utvrđuje da su podnosioci zahteva (i) ovlašćene strane; (ii) da osporavaju akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 233/2022] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine, kako je utvrđeno u stavu 7. člana 113. Ustava; (iii) da su iscrpeli sva pravna sredstva utvrđena zakonom; (iv) da su tačno naglasili osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom za koje tvrde da su im povređene; i (v) da su podneli svoj zahtev u zakonskom roku.

84. Pored toga, Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u pravilu 34. [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika. Stav 2. pravila 34. Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmatra zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, tačka d) stava 1. i stav 2. pravila 34. Poslovnika, propisuju:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(d) Ako zahtev tačno razjašnjava i adekvatno iznosi činjenice i navode o povredi ustavnih prava ili odredbi.

[...]

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.

85. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može da sadrži. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih “očigledno neosnovanim navodima”. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “četvrtog stepena”; (ii) navodi koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi; i na kraju, (iv) “haotični ili nategnuti” navodi. Ovaj koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao “očigledno neosnovan” i specifičnosti četiri gore pomenute kategorije navoda okvalifikovanih kao “očigledno neosnovani”, koje su razvijene sudskom praksom ESLJP-a, Sud je usvojio i u svojoj sudskoj praksi, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve [KI40/20](#), podnosilac *Sadik Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2021. godine; [KI163/18](#), podnosilac *Kujtim Lleshi*, rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2020. godine; [KI21/21](#), podnosilac *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine; [KI107/21](#), podnosilac *Ramiz Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine).
86. Sud podseća da je S.I. bio vozač u preduzeću “Lipljan Prevoz”, koje mu je otkazalo radni odnos 1991. godine zbog odbijanja da obavlja zadatke. Tokom 1997. godine, Opštinski i Okružni sud su poništili odluku o otpuštanju sa posla i odlučili da se S.I. vrati na posao. S.I. je pokrenuo novi sudski postupak u Opštinskom sudu radi novčane naknade štete usled neostvarivanja zarada za period od 1991. do 1997. godine. Njegov zahtev je 1998. godine usvojio Opštinski sud koji je obavezao poslodavca da isplati S.I. iznos od 79.429,98 dinara, ali je odluka ukinuta od strane Okružnog suda koji je vratio predmet na ponovno suđenje u delu koji se odnosi na procenu štete. Sudski postupak nije nastavljen zbog ratnih okolnosti.
87. U toku 2004. godine, S.I. je podneo predlog Opštinskom sudu za nastavak sudskog postupka. Taj sud je 2005. godine priznao S.I. pravo na novčanu naknadu i obavezao poslodavca da mu isplati iznos od 16.968,00 evra za period od 1991. do 1997. godine zbog neostvarivanja zarada. Odluka je postala pravosnažna, ali nije izvršena iz razloga što dužnik nije imao finansijskih sredstva.
88. Sud podseća da su KAP i Opština Lipljan, tokom 2012. godine, zaključili sporazum koji je predviđao prenos preduzeća “Kosovatrans” pod upravu Opštine Lipljan, sa njegovom celokupnom imovinom i svim obavezama. Tokom tog perioda, KAP je izjavio žalbu PKVS-u, kojom je tražio poništenje odluka Opštinskog suda, kojima su S.I. priznata prava iz radnog odnosa. PKVS je poništio ove dve odluke sa obrazloženjem da Opštinski sud nije imao nadležnost za odlučivanje u ovom predmetu, pošto je prema Uredbi [br. 2002/13] UNMIK-a preduzeće bilo u vlasništvu KAP-a, a ove sporove je rešavao PKVS. Nakon toga, Opština Lipljan je 2015. godine podnela Osnovnom sudu predlog za ponavljanje postupka i tražila poništenje prethodnih odluka Opštinskog suda. Osnovni sud je rešenjem [C. br. 162/2004] od 16. novembra 2015. godine, dozvolio ponavljanje postupka i poništio odluke Opštinskog suda, sa obrazloženjem da je odlučio van svoje nadležnosti i da KAP, kao vlasnik preduzeća, nikada nije pozvan kao zastupnik tokom sudskog procesa. Apelacioni sud je odbio žalbu S.I. kao nedozvoljenu, a odluka o ponavljanju parničnog postupka je postala pravosnažna.
89. Sud primećuje da je nakon ponovnog otvaranja parničnog postupka, pitanje rešeno trima presudama redovnih sudova: presudom [C. br. 162/2004] Osnovnog suda od 16. oktobra 2020. godine; presudom [Ca. br. 5255/2020] Apelacionog suda od 29. marta 2022. godine i presudom [Rev. br. 233/2022] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine.
90. Sud naglašava da podnosioci zahteva ne osporavaju rešenje [C.br. 162/2004] od 16. novembra 2015. godine Osnovnog suda o ponovnom otvaranju parničnog postupka. Podnosioci zahteva osporavaju presude redovnih sudova koje su donete nakon

ponovnog otvaranja postupka, konkretno presudu Apelacionog suda od 29. marta 2022. godine i presudu Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine, kojima je odbijen njihov tužbeni zahtev. Shodno tome, Sud će oceniti da li su ove dve presude u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

I. Povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP

91. Podnosioci zahteva tvrde da su presuda [CA. br. 5255/2020] Apelacionog suda od 29. marta 2022. godine i presuda [Rev. br. 233/2022] Vrhovnog suda od 18. jula 2022. godine, nakon ponovnog otvaranja postupka, u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, zbog toga što su donete na proizvoljan način. Prema navodima podnosioca zahteva, Opština Lipljan kao sledbenica poslodavca treba da isplati novčanu naknadu na ime materijalne štete koja je nastala usled otpuštanja S.I. sa posla. Podnosioci zahteva ističu da su redovni sudovi proizvoljno i pogrešno ocenili da je Opština Lipljan osnovana Uredbom [br. 2000/45] UNMIK-a i da nije imala legitimnost stranke u postupku, kao da nije ni postojala pre 2000. godine.
92. Sud naglašava da nije njegov zadatak da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona, koje je navodno počinio neki redovni sud, osim ukoliko su, i u meri u kojoj su takvim greškama mogla biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda KI188/21, podnosilac *Zenel i Isuf Pllashniku*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. jula 2022. godine, stavovi 98-99; KI31/22, podnosilac *Fidan Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. januara 2023. godine, stavovi 43-44; KI89/22, podnosilac *Xhelal Plakolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. marta 2023. godine, stav 42; vidi i predmet ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference).
93. Sud može da vrši ocenu pravnih tumačenja redovnih sudova u izuzetnim slučajevima i to samo ako su ta tumačenja mogla rezultirati "proizvoljnim" ili "očigledno nerazumnim" zaključcima za podnosioca zahteva (vidi slučaj Suda KI75/17, podnosilac *X*, presuda od 30. januara 2018. godine, stav 59; KI122/16, podnosilac *Riza Dembogaj*, presuda od 30. maja 2018. godine, stav 57; KI154/17 i 05/18, podnosilac *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "BARBAS"*, citiran iznad, stavovi 60 do 65; i KI89/22, podnosilac *Xhelal Plakolli*, citiran iznad, stav 44).
94. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da je S.I. radio kao vozač u preduzeću "Lipljan Prevoz" do trenutka dok nije otpušten sa posla 1991. godine. U toku 1997. godine, Opštinski i Okružni sud su utvrdili da je njegovo otpuštanje sa posla bilo nezakonito.
95. S.I. je protiv Opštine Lipljan podneo Osnovnom sudu tužbu za naknadu materijalne štete usled neostvarivanja zarada u periodu dok je bio udaljen sa posla, odnosno od 1991. do 1997. godine. Osnovni sud je presudom od 16. oktobra 2020. godine, usvojio njegov tužbeni zahtev i obavezao Opštinu Lipljan da isplati S.I. iznos od 12.306,00 evra, zbog naknade materijalne štete kao rezultat nezakonitog otpuštanja sa posla kao vozača u preduzeću "Lipljan Prevoz", za period od 1. avgusta 1991. do 1. novembra 1997. godine. Osnovni sud je obrazložio da je KAP, dana 30. jula 2012. godine, preduzeće "Kosovatrans Lipjan", kao sledbenika preduzeća "Lipljani Prevoz" prenela pod upravu Opštine Lipljan. Shodno tome, Opština Lipljan je odgovorna za štetu koju su ova preduzeća nanela S.I. zbog nezakonite odluke o otpuštanju sa posla.
96. Sud primećuje da je Apelacioni sud svojom odlukom od 29. marta 2022. godine, usvojio žalbu opštine Lipljan i preinačio presudu Osnovnog suda. Apelacioni sud je naglasio da nije sporna činjenica da je S.I. nezakonito otpušten sa posla od strane preduzeća "Lipljan Prevoz". Međutim, opština Lipljan ne snosi odgovornost za štetu pričinjenu tokom

perioda prinudne uprave Kosova od strane Srbije, u kome je ovo preduzeće obavljalo svoju delatnost.

97. Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 233/2022] od 18. jula 2022. godine, prihvatio argumente Apelacionog suda i odbio reviziju S.I. Vrhovni sud je naglasio da je opština Lipljan osnovana po Uredbi UNMIK [br. 2000/45] od 11. avgusta 2000. godine i da ona ne snosi odgovornost za štetu koja je pričinjena pre tog perioda. Vrhovni sud je obrazložio da opština Lipljan nije bila osnivač preduzeća "Lipljan Prevoz" i da nije bilo dokaza da je to preduzeće transformisano u novo preduzeće u formi likvidacije, ponovnog osnivanja ili reorganizacije. Drugim rečima, preduzeće "Lipljan Prevoz" nije transformisano u preduzeće "Kosovatrans Lipjan" i nije postojao pravni kontinuitet između ova dva preduzeća.
98. U toku 2008. godine, stupio je na snagu Zakon br.03/L-067 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju [KAP], koja je sledbenica KPA i koja je imala ovlašćenja za upravljanje preduzećima u društvenoj svojini i imovinom koja se nalazi na teritoriji Kosova, koja je bila imovina u društvenoj svojini na dan ili pre 22. marta 1989. godine. U julu 2012. godine, KAP je izvršila prenos preduzeća "Kosovatrans Lipjan" pod upravu Opštine Lipljan. Prema Zakonu br. 04/L-111 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima, autobuske stanice, a među njima je Autobuska stanica Lipljan prešla u vlasništvo opštine Lipljan. Međutim, redovni sudovi su ocenili da se ne radi o istom preduzeću. Shodno tome, preduzeće "Lipljan Prevoz" – koje je obavljalo delatnost pre 1999. godine i u kome je bio zaposlen S.I., nije bilo isto preduzeće kao "Kosovatrans Lipjan".
99. Sud je u svojoj sudskoj praksi prihvatio ocenu redovnih sudova da nove opštine na Kosovu koje su osnovane po Uredbi [br. 2000/45] UNMIK-a o samoupravi opština na Kosovu, ne predstavljaju pravni kontinuitet jedinica lokalne samouprave Kosova koje su postojale pre 10. juna 1999. godine i ne mogu snositi odgovornost za odluke koje su donele prethodne jedinice lokalne samouprave na Kosovu (vidi predmete Suda [KI213/22](#), podnosilac *Hadi Bakija*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. avgusta 2023. godine, stavovi 73-74; [KI25/18](#), podnosilac *Vasilije Antović*, presuda od 20. juna 2019. godine, stavovi 86-88).
100. Pored toga, za sve institucije koje je UNMIK uspostavio na Kosovu posle 10. juna 1999. godine, ne smatra se da su kontinuitet relevantnih institucija koje su bile osnovane na Kosovu pre tog perioda (vidi slučajeve Suda [KI93/15](#), podnosilac *Ahmet Tërnava*, rešenje o neprihvatljivosti od 14. aprila 2016. godine, stav 43; [KI40/18](#), podnosilac *Hysen Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. maja 2018. godine, stavovi 32-37).
101. Sud ocenjuje da Apelacioni i Vrhovni sud nisu doneli proizvoljne odluke, već su odlučivali u okviru svoje nadležnosti u pogledu ocene činjenica i dokaza. Ovi sudovi su pružili dovoljno obrazloženje kada su odbili tužbeni zahtev S.I. i objasnili nepostojanje odgovornosti opštine Lipljan za materijalnu štetu koju je pretrpeo S.I., kao rezultat otpuštanja sa posla 1991. godine.
102. Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, u pogledu pogrešnog tumačenja zakona, spadaju u navode "četvrtog stepena", i shodno tome, Sud ih proglašava očigledno neosnovanim u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika.

II. Povodom navoda o povredi člana 24. Ustava

103. Podnosioci zahteva povodom svog navoda o povredi člana 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava naglašavaju da Apelacioni i Vrhovni sud "[...] nisu pružili jednaku pravnu zaštitu pred zakonom, odlučivši na diskriminatoran način u konkretnom slučaju jer bez

ikakvog pravnog osnova, na proizvoljan način, utvrđuje nedostatak legitimiteta stranke u postupku, opštine Lipljan, koju smatraju opštinom koja je osnovana Uredbom UNMIK-a br. 2000/45, kao da ova opština nije postojala pre 2000. godine, i utvrđuju da štetu za koju je tužilac tražio naknadu nije prouzrokovala opština Lipljan”.

104. Sud smatra da su svoj navod o povredi člana 24. Ustava, podnosioci zahteva zapravo razradili na osnovu svojih navoda o povredi člana 31. Ustava, povezujući ga sa navodom o pogrešnom tumačenju zakona u vezi sa pasivnom legitimacijom Opštine Lipljan u svojstvu tuženog, za šta je Sud kao što je prethodno navedeno utvrdio da se u ovom delu zahtev mora proglasiti očigledno neosnovanim kako je utvrđeno pravilom 34 (2) Poslovnika.
105. Shodno tome, povodom navoda podnosioca zahteva o povredi jednakosti pred zakonom koja je zagantovana članom 24. Ustava, Sud, u ovom kontekstu podseća da je na osnovu člana 48. Zakona i stavova (1) (d) i (2) pravila 34. Poslovnika i svoje sudske prakse, dosledno naglašavao da (i) stranke imaju obavezu da tačno naglase i adekvatno iznesu činjenice i navode; i takođe (ii) da u dovoljnoj meri dokažu i potkrepe svoje navode o povredi ustavnih prava ili odredbi (vidi slučajeve Suda KI163/18, podnosilac *Kujtim Lleshi*, citiran iznad, stav 85; i [KI124/20](#), podnosilac *MuhamedAli Ceysülmedine*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2021. godine, stav 42).
106. Sud utvrđuje da navodi podnosioca zahteva o povredi člana 24. Ustava spadaju u “nepotkrepljene ili neobrazložene” navode, i samim tim Sud ih proglašava kao očigledno neosnovanim, shodno pravilu 34 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavovima 1. i 7. člana 113. Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, na sednici održanoj dana 1. oktobra 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama i, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona, objavi isto u Službenom listu;
- III. DA UTVRDI da ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani